СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 134. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 10. червня, 1929. VOL. XXXVII. No. 134. Jersey City, N. J., Monday, June 10, 1929. THREE CENTS.

НА ДОРОЗІ ДО ПОРОЗУМІННЯ МЕКСИКА З КАТОЛИЦЬКОЮ ЦЕРКВОЮ

ВСІ ДЕТАЙЛІ УГОДИ МАЮТЬ ВЖЕ БУТИ ОБГОВОРЕНІ, НА ПРОТЯЗІ ТИЖНЯ БУДУТЬ ПРОГОЛОШЕНІ ГОЛОВНІ ПУНКТИ УГОДИ. МОРРО ПОСЕРЕДНИЧИТЬ.

МЕКСИКО СИТІ, 8. червня. — Сьогодня прибуде до столиці апостольський делеґат, архиепископ Руїз. Разом з ним їхали тимсамим поїздом епископ Діяц і американський амбасадор Двайт Морро. Всі три відбували часті конференції. Як загально твердять, обговорювали вони спільно підстави порозуміння католицької церкви з мексиканським урядом. Відповідні офіціяльні переговори апостольського делеґата з урядом почнуться в понеділок. Кажуть, що вже на протязі тижня прийде до згоди щодо найважніших точок, які вже обговорено, коли підготовлювано порозуміння.

Мексиканські часописи згідно стверджують, що уряд видав уже великі суми гроша на удержання церков, які перебрав під свій заряд. На саму катедру в столиці видав уряд около $500,000.

АМНЕСТІЯ ДЛЯ „РЕЛІҐІЙНИХ ФАНАТИКІВ".

МЕКСИКО СИТІ, 8. червня. — Ґенерал Ортис видав приказ, щоби дарувати всяку кару тим „релігійним" повстанцям, що на протязі 3 днів залишать дальшу боротьбу і вернуть домів.

ГУВЕР ПОБІДИВ У ПАЛАТІ ПОСЛІВ.

ФАРМЕРСЬКИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ ПЕРЕЙШОВ ВЖЕ БЕЗ ЗМІНИ. В СЕНАТІ ВІДГРОЖУЮТЬСЯ, ЩО ДЕБАТУВАТИМУТЬ НАД ПРОЄКТОМ ЦІЛЕ ЛІТО.

ВАШИНҐТОН, 8. червня. — Фармерський законопроект дістав вже апробату палати послів і відійшов до сенату. Тут заповідають демократи і републиканські опозиціонери, що будуть намагатися всіми силами переперти справу експортових фармерських облігацій. Кажуть, що протягнуть дискусію над тою справою аж до осени.

ПРЕЗИДЕНТ НЕ ВИЇДЕ НА ФЕРІЇ.

СТУДІЮВАТИМЕ РЕОРҐАНІЗАЦІЮ АДМІНІСТРАЦІЙНОГО АПАРАТУ.

ВАШИНҐТОН, 8. червня. — Президент Гувер заявив, що не виїзджає сього року на довший відпочинок зі столиці, а тільки виїзджатиме з кінцем кождого тижня на ловлю риби.

Підчас вакацій думає він обзнайомитися з адміністраційним апаратом і разом з ґенеральним почмайстром поробити певні редукції бюр і бюрового персоналу.

САМОВБИВСТВО ПРОФЕСОРА.

НЮ ЙОРК, 8. червня. — Руссель Ґордон Сит, професор соціольоґії на Колюмбійськім університеті, кинувся з 13 поверха і згинув на місці. Причиною самовбивства була тяжка недуга.

НАДІЮТЬСЯ КРАЩИХ ЧАСІВ.

ЗПРИВОДУ ЩАСЛИВОГО ЗАКІНЧЕННЯ РЕПАРАЦІЙНИХ ПЕРЕГОВОРІВ.

ВАШИНҐТОН, 8. червня. — Урядові круги у Вашинґтоні заявляють, що підписання репараційного договору матиме далекосяглі наслідки. Вправді їх не буде можка добачити відразу в тій виразній формі, як це було тоді, коли входив в життя плян Доса й коли Німеччина находилася в хаотичному положенню, але все таки час покаже, якого це великого доконано діла. Особливо зискає на тім Німеччина й Европа. Німеччина позбудеться окупації над Реном і аліянтської контролі. Залізниці Німеччини будуть звільнені з міліярдового тягару. Зросте взаїмне довіре, держави почнуть підноситись економічно. А на тім зискає й Америка, бо американські товари матимуть добрий ринок збуту.

ҐРАФ ПАЧКАРОМ.

ДОСТАВЛЯВ НАПИТКИ ДЛЯ САМОЇ НЮЙОРСЬКОЇ СМЕТАНКИ.

НЮ ЙОРК, 8. червня. — Федераційні аґенти арештували французького ґрафа Максекса Поліняка, закидуючи йому пачкарство алькоголічних напитків. В його готелевій кімнаті знайдено кілька скринок найліпших французьких вин і лікерів. Ґраф заявив, що він держить це все для свого власного вжитку. Разом з тим знайдено лісту багачів з Пятої і Парк евенів, яким Поліняк доставляв алькоголю першої якости. Тепер будуть тих міліонерів потягати до відвічальности.

Арештовано значне число пачкарів, які були у звязку з Поліняком. Та мимо того всього Поліняк зложив поруку на $25,000 і виїхав сьогодня до Франції, заявляючи, що він не винен та що під осінь поверне назад.

РЕПУБЛИКАНЦІ СВЯТКУЮТЬ.

ДРАМАТИЗУЮТЬ СЦЕНИ З ДІЯЛЬНОСТИ РЕПУБЛИКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ. ФЕДЕРАЦІЙНІ АҐЕНТИ ДБАЮТЬ, ЩОБ ТОРЖЕСТВО ОБІЙШЛОСЯ БЕЗ АЛЬКОГОЛЮ.

РИПОН, Висканзин, 8. червня. — Всі дороги, які ведуть до Рипон, переповнені автомобілями і поїздами, котрі везуть цікавих на величаве свято, яке тут влаштовують зприводу 75-літних уродин републиканської партії. З тої нагоди буде виставлена штука „Нове народження свободи", в якій будуть представлені всі важніші події, почавши від знесення невільництва аж до новіших часів, що звязані з діяльністю републиканської партії.

Найцікавіше те, що свято відбувається в републиканськім, але мокрім стейті. По тій причині стягнено сюди велике число федераційних аґентів, щоб пильнували прогибіції.

НЕМА ТИПОВИХ ЗЛОЧИНЦІВ.

Луї Лос, вязничний директор у Бостоні, подає, що вчені не мають рації, коли пишуть про „кримінальні типи". Таких нема. Обставини, час і місце, а особливо покуса роблять людей злочинцями. Не можна подати одної причини, через яку людина стала злочинцем. Таких причин буває звичайно багато.

ВРАЖЛИВІ СТУДЕНТИ.

Студенство в Ґенуї (Італія) зорґанізувало масові вуличні демонстрації проти жіноцтва, що носить короткі модні сукні. Жінок затримували студенти силою і вуглем значили їм на панчохах місце, до якого повинні сягати спідниці.

ЖИДІВСЬКІ КОМУНІСТИ БЕРУТЬСЯ І ДО ЖИДІВ.

Львівський жидівський часопис „Морґен" доносить, що 7 травня увійшли жидівські комуністи в селі Долішнім Устрику в Східній Галичині до божниці, побили й повикидували заглиблених у студіях талмуду на вулицю. Потім поницили тори та прочу обстанову, зробили на дворі костир й підпалили всьо, співаючи інтернаціонал. Рабін зарядив піст усіх Жидів понад 13 літ на 13 травня і прокляв „червоних бандитів".

БАНДИТИЗМ.

В околиці Золочєва два парубки з Вороняків оґрабили в ночі під лісом господаря М. Довганя, злакомившись на 30 зол. Парубки рахували на покришку ночі, що заступить їм маски і не сподівались, що нападений пізнасть їх. — В Яворові бандити напали на дім купця Бавера, ранили його з рушниці і забравши гроші та дорогоцінности — щезли.

ЧЕСНОТЛИВЕ ТОВАРИСТВО.

У Відні заснували союз мадярських родин, який має на меті „зберігти етичні цінности мадярського родинного життя". Члени цього товариства, під проводом ґрафа Беренії і його жінки акторки Ірми Терек, присягають, що не гратимуть у карти, поборюватимуть у своїм середовищі газардні гри, не будуть вживати надмірно алькоголю і вестимуть зразкове життя під усіма оглядами.

РОЗБІРКА ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КИЇВЦІ.

„Воскресноє Чтеніє" (орган православної митрополії) подає, що в дні 21. березня ц. р. у Київці, більського повіту, явилася саперна компанія 34 пішого полку і приступила до розбірки православної церкви. Ця церква була побудована перед війною й ушкоджена гарматніми стрільнами. Після війни церкву зачинено на приказ польської адміністративної влади. Заходи населення і духовних чинників в напрямі переведення ремонту і відчинення церкви не дали ніяких наслідків. Розпорядок про розбірку церкви в Київці видало люблинське воєвідство, не повідомивши про те церковної влади.

Підчас розбірки населення пробувало ставити опір, одначе військо й поліція відсунули православних, декого з них потягнувши до відповідальности за опір владі.

Всі заходи у влади в напрямі припинення розбірки не дали наслідків. Розбірку церкви доведено недавно до кінця, продавши частину матеріялу приватним особам. Величавий іконостас київецької церкви сильно ушкоджений.

„Воскр. Чтеніє" зазначує вкінці, що „деякі особи, що переводили розбірку, а між ними — на жаль — і офіцири, поширювали серед православного населення поголоски, немовто церковна влада продала київецьку церкву на матеріял і немовто розбірку переводиться на основі згоди митрополита".

ПРОТЕСТ ПРОКАЖЕНИХ.

Два прокажені втікли зі шпиталя для прокажених. Вони зявилися в Букарешті (Румунія) в міністерстві земельних справ, щоби протестувати проти страшних умов життя в шпиталю. Зявившись до міністерства, вони старалися кожному стрічному подавати свої руки. До міністра їх не допустили, встигши арештувати. Тепер усі, кому вони подавали руки, або біля кого вони були близько, знаходяться в страху, щоби не захворіти на проказу. Правительство призначило негайну ревізію шпиталя.

ДІВЧАТА В ПАНЦИРАХ.

Як звісно, тепер любуються чоловіки в худих жінках. Тому то уживають грубі жінки усяких средств, щоби стонкнути. Але в кавказьких горах була така мода тому тисячу років. Тому то вбирали грубі дівчата в шкіряний панцир, в якому сиділи бідні дівчата цілими роками. Щойно муж мав право розрізати ножем панцир та добути „тоненьку" жіночку.

БОРОТЬБА З РЕЛІҐІЄЮ.

Московський уряд має небавком призначити нових інспекторів при школах зі зовсім новою функцією. Вони мають зміцнити пропаґанду для боротьби з релігією в даному окрузі, ввійшовши в близький контакт з товариствами „безбожників". Зваживши, що молодь, вихована в атмосфері революції, є настроєна на більше бунтарський тон, ніж усяка інша молодь, що також нерадо слухає інспекторів, можна сподіватись, що ця нова пропаґанда лише зміцнить потребу релігійної віри.

СВЯТО УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ.

В неділю, дня 12. травня ц. р., в 12. год. в полудне відбулося в салі „Української Бесіди" у Львові свято патрона українських купців (св. Юрія), получене цього року з великодним свяченим. У святі взяло участь понад 100 українських купців зі Львова і краю, а також представники українського громадянства.

Акту свячення доконав посол о. пралат **Л. Куницький,** почім присутні засіли до спільного святочного стола. Між присутніми бачили ми крім о. прал. Куницького, ще о. крилошанина Ковальського, ректора львівської Духовної Академії о. д-ра Й. Сліпого, представників нашого реміснцтва, а далі сенатора В. Децикевича, мец. д-ра Мих. Волошина, дир. Я. Колтунюка, представників преси та численних інших визначних наших громадян.

Відповідну промову про ваґу й значіння орґанізації українського купецтва, а зокрема про значіння свята виголосив голова „Союзу Українських Купців" **Гр. Гануляк.** Крім нього виголосили привітні промови **д-р Коновалець** (від „Нового Часу"), **п. Ковалюк** від українських купців у Коломиї, **д-р М. Волошин, п. Бойкс** як представник купецької молоді, **ред. В. Мудрий, п. Хамула** від українських промисловців і **о. прал. Куницький.**

Подякував усім присутнім за участь у святі скарбник Т-ва **Радловський,** що заініціював одночасно принагідну збірку на „Рідну Школу", на будову Бурси для української торговельної молоді і на оселю для українських робітників пера.

Після того всі присутні вписувалися до пропамятної книги „Союзу Українських Купців". Свято випало прегарно і зробило велике враження на всіх присутніх. Його ініціяторам належиться за нього правдиве признання. Взагалі ми бачимо останніми часами незвичайно живу орґанізаційну і консолідаційну діяльність того молодого Товариства наших купців і бажаємо йому на тому полі найкращих успіхів. — („Діло").

БІЙКА ЗА ЗЕМЛЮ ЧЕРЕЗ ЗАБОБОНИ.

В північній Африці зарізав один Араб свою любку на вулиці. Сейчас збіглося до дві тисячі жінок і стільки чоловіків, а також і поліція. Ледви що вспіли забрати трупа, як жінки кинулися на скровавлену землю, хапали її й тікали як шалені, бо за ними гналися чоловіки, які хотіли забрати їм назад землю. Одні з жінок повтікали, других знова затримали чоловіки. Ця боротьба основується на забобонах, що кров убитої любки має чарівну силу. Арабки вірять, що коли чоловік зїсть страву, в якій замішана кров забитої любки, то можуть обманювати своїх чоловіків, бо кровавий чар охоронить жінку перед карою. Чоловіки отже знали добре, чому відбирали жінкам окровавлену землю.

У ВІДНИ РАЙ, АЛЕ ДЛЯ ПСІВ

Там оснували „Товариство песячих приятелів", яке має на цілі уприємнити песяче життя. От, прийшла весна, а „приятелі" устроїли псам прогульку. Часописи запрошують властителів добре вихованих псів до участи в прогульці. Похід відбувається в двох групах, віддалених від себе на 2 і пів години. Збірка відбувається в суботу пополудню на залізничій стації коло Відня. А що на це скажуть медведі?

НЕ РОБІТЬ ЗНАЙОМОСТЕЙ У ПОЇЗДІ.

Між Краковом і Віднем зробив у вагоні цікаву знайомість віденський промисловець О. Полляк з молодою гарною дамою і очарований нею запрохав її до своєї передилки I-ої кляси. Дама вміла приспати Полляка якимсь наркотиком і обікрала його з валіз, де були дорогоцінности та папери вартости більше як на пів міл. золотих. Поліція не встигла досі відкрити слідів цієї дами, яка щезла.

ОБРАЖЕНА КРАСУНЯ.

Німецькою та мадярською мовою вийшов недавно великий твір „Обичаї нашої доби". У томі „Сексуальне життя та еротика нашої суспільности" поміщена також фотоґрафія цьогорічної европейської красуні Мадярки Сімон. Вона, дізнавшись про це, внесла скаргу проти видавця, домагаючися, щоби він знищив її фотоґрафію у такій неморальній книжці. Суд рішатиме одно зі складних питань авторського права та закону про „неморальну літературу".

БРУКОВА ПОЛІТИКА.

Львівська „Ґазета Поранна", що веде з насолодою скандальну хроніку, краєву та чужинну, розмальовуючи судороги пристрастей, осоружні прояви виродження та посвоячення людини з широкою звіриною ґалерією, вміє і при цій нагоді робити політику. Вряди-годи серед соксвитих заголовків, що пахнуть випарами передміського шумовиння, появляється там підкреслене слово „Русіні", щоби звернути увагу, що злодієм або бандитом був „не свій", а чужий. Ось напр. в однім числі „Два брати Русини арештовані"... Як виглядала би ця метода приноровлена нами, якби ми при кожнім злочині додавали національність злодіїв, ошуканців і бандитів? Цензура напевне не дозволила би нам на такі натяки. Але цей термін „Русін" має і свій веселий бік. Саламаха, що запанувала в більшости польської преси у відношенні до нашої національности, мститься за кожним разом. „Русіні" — це у неї раз термін на означення „порядних громадян", себто тих, які кажуть, що не є Українцями, бо вважають себе руськими", — іншим разом „Русіні" — це загал нашого українського народу. Аж дивне, що „Народній Дім" не протестує, коли читає „Русіні арештовані", а бачить, що діло йде це про них. — („Діло").

РІШЕННЯ ПРО НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ ВІДТЯГНУТЬ ДО ОСЕНИ

НІМЦІ Й КАНАДІЙСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК ДОМАГАЮТЬСЯ ВІДЛОЖЕННЯ НА ОСІНЬ РІШЕННЯ В СПРАВІ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН. ТЕПЕР ВЕДУТЬСЯ ЛИШЕ ПРИВАТНІ ДИСКУСІЇ.

МАДРИД (Еспанія), 8. червня. — Німці та канадійський представник в Лізі Націй Дандюранд домагаються щоби рішення в справі національних меншин відложити на осінь. Вони мотивують свої домагання тим, що комісія Ліґи Націй поробила великі зміни в їх проєктах та пізно їх розіслала членам Ради Ліґи Націй, тому ніхто не встиг добре ознайомитися з предложеннями комісії. Отож вони домагаються відтягнути дальші розмови в справі національних меншин до осінньої сесії Ліґи Націй, щоби тимчасом кожна держава у себе дома могла обговорити пропозицію комісії Ліґи Націй.

Бріян старається переформувати тепер рішення в справі національних меншин і тому ведуться приватні дебати в цій справі. Штреземан думає, що справа національних меншин буде відложена на осінь а тому затримався на деякий час у своїй подобожі з Берліна до Мадрида. Німецькі представники в Лізі Націй чекають, що справа національних меншин виграє від того, що Чемберлейна змінить член міністерства Мек Доналда, якого погляди на справу національних меншин майже тотожні з німецькими.

РАТИФІКАЦІЯ ІТАЛІЙСЬКО-ВАТИКАНСЬКОГО ДОГОВОРУ.

РАЗОМ З РАТИФІКАЦІЄЮ ВАТИКАН ОТРИМАВ ВІД ІТАЛІЇ ЧЕКИ ТА ДЕРЖАВНІ БОНДИ НА ВЕЛИЧЕЗНУ СУМУ ГРОШЕЙ.

ВАТИКАН СИТІ (Ватикан), 8. червня. — Сам Мусоліні привіз договір до Ватикану. Тут у помешканню папського секретаря кардинала Ґаспарія відбувся обмін договорами підписаними папою та італійським королем. Вся церемонія тривала всього пів години, в якім часі дзвонили всі ватиканські дзвони.

Разом з ратифікацією договору міністер фінансів Італії, Моконі, передав Ґаспарієви чек італійської держави на 39,000,000 долярів, як першу рату на сплачення відшкодовання папі за захоплення Італією в 1870 році папських земель. Негайно по ратифікації договору папа післав своє благословенство італійському королеви та всій його родині.

МЕК ДОНАЛД ЗФОРМУВАВ ПРАВИТЕЛЬСТВО.

СЕРЕД ЧЛЕНІВ ПРАВИТЕЛЬСТВА НЕМА ЕКСТРЕМІСТІВ. ЙОГО ПРАВИТЕЛЬСТВО БУДЕ ДІЛОВИМ ТА УМІРКОВАНИМ.

ЛОНДОН (Анґлія), 8. червня. — Мек Доналд закінчив формування свого правительства. Сьогодня він зі своїми міністрами буде мати авдієнцію у короля, щоби формально перебрати в свої руки уряд Анґлії. Політики кажуть, що Мек Доналд розумно розвязав квестію формування міністерства з членів Партії Праці, призначивши на всі посади уміркованих членів партії, які визначаються своєю працездатністю та реальним поглядом на державні справи.

Тому думають, що Мек Доналдові пощастить утриматися при владі принаймні два роки, хоч Партія Праці й не має в парляменті абсолютної більшости.

ПІДПИСАЛИ РЕПАРАЦІЙНИЙ ПРОТОКОЛ.

В НАСЛІДОК ЦЬОГО ДОГОВОРУ МАЄ ПОВСТАТИ ВЕЛИЧЕЗНИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК.

ПАРИЖ (Франція), 8. червня. — Без особливої церемонії підписано вчора протокол рішення репараційної комісії. В одній із саль готелю Юрія V зібралися всі члени репараційної комісії, як звичайно вони збиралися на свої чергові зібрання. Після короткої промови Американця Йонґа, голови комісії, всі її члени підписали останній свій протокол.

В салі в цей час були присутні представники преси, що тіснилися навколо стола. Слідуючим кроком, після принятття цього протоколу всіма державами, має бути орґанізація інтернаціонального банку, який стане найбільшою в світі фінансовою інституцією, що буде реґулювати не лише плачення репарацій, але й инші міжнародні фінансові операції.

ІТАЛІЙСЬКО-БОЛГАРСЬКА ПРИЯЗНЬ.

ВАРНА (Болгарія), 8. червня. — 30 італійських гидроплянів прилетіли до цього болгарського порту на Чорному морі. Болгарські гидропляни та аеропляни стрінули з почестю італійських гостей, а пізніше все населення міста витало їх на своїх улицях.

ВСЕ РИХТУЮТЬСЯ ЛЕТІТИ.

МЕДИОЛЯН (Італія), 8. червня. — Польські летуни, що думають летіти до Шикаґо, вже зробили останню пробу зі своїм літаком і тепер думають летіти до Даблина, щоби звідти вирушити до Америки.

НОВИЙ КРУЖЛЯК.

ПІСЛЯ ДОВГИХ СВАРОК І ДИСКУСІЙ НАРЕШТІ АСИҐНОВАНО ГРОШІ НА БУДОВУ НОВОГО НІМЕЦЬКОГО КРУЖЛЯКА.

БЕРЛІН (Німеччина), 8. червня. — Бюджетова комісія райхстаґу ухвалила асиґнувати гроші на будову нового німецького кружляка „Ерзац Прусія", який має бути чудом морської техніки що вже давно непокоїть морські кола антантських держав.

У справі асиґновань на цей кружляк велася довга й уперта боротьба бо соціялісти й частина демократів не хотіли давати грошей на морське зброєння Німеччини.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗНАЧІННЯ ПОБІДИ ПАРТІЇ ПРАЦІ

Вибори до англійського парляменту не дали рішаючої більшости ні одній з трох англійських партій. Тим самим, можна сказати, англійські виборці показали, що вони своєю більшостю ще не стоять ні за одною з тих політик, яку заступає кожда з тих партій. Англійські виборці видали тільки відкидаючий вирок.

Даючи велику силу голосів за партією праці, англійські виборці осудили тим самим консервативку партію та її політику. Їм уже остогидло слухати вічно про політику безпеченства. вони хотілиби вже зробити якийсь рішучий, хочби й ризиковний крок, для заради пекучих англійських клопотів, як примîром безробіття.

Англійські виборці показали далі, що вони невдоволені заграничною політикою Болдвина. Ся політика проявлялася у вислугуванню Франції. Коксервативний уряд показував крайну байдужність до вдержання мирового кастрою в Европі. Він давав уживатися для душення так званих національних меншостей. Він показував крайну байдужкість для вдержання добрих зносик зі Злученими Державами. Се все виборці осудили.

Англійські виборці осудили ще різкійше лібералыну партію. Ліберальна партія стояла колись за засадами свободи, але коли свободи горожанські вже добуто, вока не береться до розвязування дальших важних питань суспільних і політичних, але відає ка тих, що роботу роблять. Підчас сих виборів ліберальна партія хотіла переконати виборців, що від неї, а не від других партій, треба ждати рішучої зміни політики. Та виборці знали хиткість ліберальних провідників та воліли радше старих консерватів, як хитких лібералів.

За чим буде стояти новий уряд, встановлений з рамени партії праці? Він певно виступить за рішучими реформами для поправи промислових умов, які тяжко відбиваються на робітнику. Він буде старатися перестроїти промисел та зробити щось путнього для безробітних. Він стане за зміною заграничної політики, як за обмеженнем морських зоружень; тим самим віддалиться дещо від Франції, а наближиться до Америки.

На сій дорозі він певно стріне богато ворогів, бо розоруженню противляться великі суспільні сили, а капіталістична кляса ворожо відноситься до всякої конструктивної програми для поправи промислових умов. Уряд партії праці може легко упасти під напором сих ворогів. Але се буде тільки хвилевий упадок. Він скоро повстане знова зі ще більшою силою, як партія справдішної більшости. Се показують сьогорічні вибори.

УКРАЇНСЬКИЙ БАНК В АМЕРИЦІ

Що таке банк? Банки в Злуч. Держ. — Організація українського банку: Купно банкових шерів. — Завдання українського банку. — Бюро господарської інформації. — Зорганізованне капіталу — оживлення мертвої сили. Заключення.

В старинних часах, коли Картагінці вели війну з Римлянами, спитали вони свого визначного вожда Ганнібаля, що потрібне йому до успішного ведення війни, а він мав відповісти: Потребую трох річей: грошей, грошей і грошей. Те сказав теж Наполеон в часі війни Франції з Англиєю. Як бачимо, то гроші мають якусь таємну силу і я вповні годжуся з твердженням д-ра В. Сіменовича, висказаним в його статтях, що в теперішний час доля і життя цілого народу залежне від двох чинників, а саме часу й грошей.

Щож представляє собою банк?

Банк це ніщо инше як інституція, яка має контролю над грішми, яка кермує їх ужитком в щоденному життю. Банк це прямо місце, де сходяться ті, котрі мають гроші — депозитори, і ті, котрі грошей потребують на свої господарські підприємства — довжники. Вже з цього очеркнення можна бачити, яку величезну ролю відграє банк в господарськім життю народу. Улекшення кредиту сприяє господарському розвоєви, його стягнення приносить руїну. Тому то всі народи звертають пильну увагу на банкове законодавство та роблять всі можливі заходи, щоби на чолі стояли люди з розумом та ясною думкою на будуче.

Загально беручи, маємо два типи банків: державні сцентралізовані і приватні децентралізовані. До першої системи належать банки европейські. В Злучених Державах маємо банки приватні, з дуже малою домішкою централізму в формі федерально-резервових банків. Під оглядом законодавства, якому ці банки підлягають, ділимо їх на I. національні, які підлягають законодавству федеральному, і II. стейтові (трост компанії і банки приватні), які підлягають законодавству поодиноких стейтів. Дальше можна ділити банки після їх специяльного бизнесу на банки фармерські, комерційні, щадничі і т. п. Говорячи про організацію українського банку, відразу виринає питанне, який саме банк нам потрібний: національний, стейтовий, комерційний чи щадничий?

Я переконаний, що створення відразу зовсім незалежного українського банку в Америці, як про це часто писалося в пресі, не можливе зі слідуючих причин: 1) брак капіталу, 2) брак фахових сил, 3) трудноші в одержанню чартеру, 4) невистарчаюча скількість банкового бизнесу від наших людей.

Як відомо, американські банки стоять на дуже високому степені організації і видатности праці, з величезним капіталом, з великим апаратом фахівців, з якими конкуренція майже булаби виключена. Ми бачимо теж, що всі т. зв. чужинецькі банки „американізуються" і стають банками загальними, так, що булоб це навіть безвиглядне йти против цього, зовсім нормального явища.

Маючи однак на увазі ширші завдання нашої іміґрації, як навязання господарських зносин з краєм, поміч нашим іміґрантам від визиску і кредитової скрути, ми осягнулиб наші цілі краще, дешевше і без всякого ризика в той спосіб, що сталиби власниками-шеровцями одного з великих американських банків. Візьмім справу зовсім практично:

Мені відомий банк, якого майно виносить приблизно 200,000,000 дол. Шери цього банку мають приблизну ціну $200. Колиб Українці закупили 5,000 шерів за приблизну ціну одного міліона долярів, то на цій основі вони моглиб мати там не менше як 2 директорів і свій український відділ зі своїми людьми. Колиб у цьому ділі взяли участь наші асекураційні організації, то для їх ґазет створеноб окремий господарсько - інформаційний відділ для видачі господарських бюлетенів для преси. Цей банк ввійшовби негайно в зносини з нашими краєвими установами і вже негайно малиб ми ту загальну користь, що всі народні фонди ми моглиб пересилати до краю без всяких оплат. А колиб після одного чи двох років ця праця принесла корисні наслідки, тоді можнаб приступити до організації вже зовсім самостійних підприємств, маючи за собою піддержку великого банку.

Хто мігби це перевести?

Пятьсот або тисячу Українців, які хотілиб закупити шерів одного банку по 1000 долярів і сталиб його співвласниками. Поминаючи зовсім це, що з національного боку ці шеровці зробилиб велике діло, вони й для себе малиби величезні користи. Наведу один примір: Шери одного з филаделфійських банків мали в 1923 році ціну $225, а їх номінальна вартість була $50. Річна дивиденда виносила кождого року 16%. В 1927 році ці шери мали вартість 520 дол., в 1928 році $650. В той час піднесено банковий капітал і хто мав три шери, міг купити один новий за ціну $400, себто на кождий шер видано надзвичайну дивиденду — $75. В дальшому тягу старі шери з номінальною вартістю $50 розбито на пять шерів з номінальною вартістю $10 і теперішна ціна цих $10 шерів виносить тепер біля $190, або иншими словами: ціна старих 50-долярових шерів зросла до суми $950. За послідних пять літ ці шери приносили від 25—33%. Ось ті користи, які малиб власники шерів, а дотого їх особистий кредит в банку зрісби.

Чи це можливе до переведення?

Думаю, що можливе, бож наші люди мають більше інвестованого гроша в ріжних институціях. Тут не йде навіть річ про щось нове, про новий капітал, але про це, як зорганізувати і сконцентрувати наш вже тепер інвестований капітал, як з мертвого матеріялу видістати силу, живу, життездатну, господарську енерґію. Все, що тут потрібне, це спільне порозумінне між певним числом людей, котрі хочуть взятися до спільного діла.

Стаючи власниками двістаміліонової інституції, ми оминулиб і виключили всяке ризико, злучене з створенням нової організації, забезпечилиб шеровцям великі зиски та сповнилиб усі завдання, які покладаємо на український банк в Америці.

Ганнібаля, який до ведення війни з Римлянами ждав грошей, грошей і грошей, Римляни побили. Це сталося і з Наполеоном в війні з Англиєю тому, що Римляни і Англійці мали більше грошей і кращу над ними контролю як їх противники. Це сталося і з нами в недавній війні.

Для підготовки кращого майбутнього нашого народу потрібно негайно приступити до справи організації українського банку в Америці на вище згаданих основах. І тут стрінемо перешкоди, але мусимо тямити, що переведення цього діла залежить виключно від нашого господарського хисту та здорового розуму. Цього чейже у нас не бракує і це є запорукою, що наше громадянство обговорить цю справу як слід і приступить до її виконання для добра нашої іміґрації і всього народу як цілости.

Д-р Володимир Ґалан,
4108 Spruce St., Phila., Pa.

ПРАКТИЧНІСТЬ У ШКОЛІ

В зимі 1928. р. уладив „Союз Українок" у Львові 6-місячний курс для 48 дівчат, що покінчили середню школу і хотіли посвятитися організації сільського населення. Щоби зазнайомити будучих організаторок з усіми проявами нашого організованого життя, на домагання „Союза Українок" виделеґувала „Рідна Школа" мене, щоби я викладав тим дівчатам про мету й діяльність „Рідної Школи". Тоді мене напав страх: що я можу говорити через 6 місяців про „Рідну Школу" інтелігентним дівчатам, які живуть серед свойого народа. Але почалося. І я викладав при повному зацікавленні слухачок повних 14 годин, а матеріялу все таки не вичерпав. Але... курсу не стало.

Я це тому пригадав собі, бо дехто тут, в Америці, може сказати: що там ще про ту „Рідну Школу" писати, коли вже цього року стільки написано і сказано. Дійсність показує, що не тільки ще є що писати, але й що треба ще писати.

От н. пр. часто повторюється закид, що „Рідна Школа" не приспособлює своїх вихованків до **практичного життя**. Ба, навіть недавно надрукував один громадянин у часописі між инщим на адресу „Рідної Школи" таке: „Добре булоб, щоби „Рідна Школа" як найшвидше перевела потрібну реформу, аби підготовити нашу молодь до практичного життя. Пора зірвати з мертвеччиною та зачати виховувати суспільність для реальної роботи на всіх ділянках практичного життя"..

Правда, гарно звучить. У нинішних часах кожний цьому притакне. Того вчити, що дасться примінити в життю. Але коли поза словами приглянемося критично до тої думки, що в ній криється, то остане невиразна димна хмарка.

„Реальна" робота і „практичність"... В нас чомусьто втерлося поняття, що „реальність" і „практичність" є щойно тоді, коли витвір людини можна побачити, що більше, діткнутися його, або й у руки взяти. От, скажемо, селянин завязав сніп, — реальна праця. Він уже тепер може погодувати худобину, а трохи його переробити, то покормить і людину. Або зробити підкову — це реальне діло. Горячу можна взяти в кліщі, а холодну, то й у руки. Все инше, неподібне до тих праць,— нереальна робота, чи непрактична. Коли н. пр. дитина, захорівши на дифтерію, умірає, а лікар, який **умів** пізнати, що це за недуга, чогось там устрикнув і на радість рідні виратував дитину, то це по прин тому поняттю для багатьох не є реальною роботою для практичного життя. Це саме з інжиніром, лісовиком, купцем, професором, адвокатом, священиком та всіми тими, що їх життя родить і потребує. На той предмет мусимо безумовно звернути увагу й не говорити про це з такою самопевністю, якби ця думка у перше побачила світ. Треба конечно перевірити те, що в тій справі хочби лише написано.

Ми, як нарід, який змагає до того, щоби стати **новітньою нацією**, мусимо самостійно будувати наше життя на всіх ділянках. Не можемо й не сміємо замикатися на певних фахах, на певних працях. Не можна допустити, щоби наша нація стала нацією виключно рільників і дрібних ремісників, а про решту хай Німець скаже... Тому треба способити нашу молодь до того, до чого дана одиниця має хист і замилування. Тоді всюди буде менше ділетантів, а більше творців.

Йдучи на зустріч домаганням свойого громадянства як у краю, так і на іміґрації, йдучи за потребою часу — „Рідна Школа" створила за народні фонди і **чисто фахові** школи (8), зразкові варстати (6), і ріжні коротшеречинцеві курси (тепер 8). Тисячка молоді способиться в них до практичного життя. Одначе ніхто не заручить, що при нинішних умовах кожний укінчений ученик (ця) найде заробітну працю. Безперечно удержаться більш життеві одиниці, або ті, яким припадок сприятиме. Колиб у нас капітал, тоді можнаб створити варстати праці і для тих, що менше проворні з природи, а річ розуміють. А чиж ми не бачимо, як у нас твориться капітал? Товариство „Ощадність" пропагує клич: „Щадіть". І він приймається в масах. Сотиковими ощадностями вже робиться тисячі, але ті „ощадности" це не надвишка в того, що щадить, це відривання від життя. Заки з таких ощадностей зросте капітал на створення підприємств, то нас може нужда зїсти. А ми приглядаємося, навіть подивляємо цей стан, але лишнього цента не дамо, бо ми колись дали вже... доляра. Це повинно вистарчити. Раз на все. А хто нам цей обовязок ще колись пригадає, то... „жебрак".

При цьому не забуваймо, що ми мусимо розбудувати й нашу питому культуру. На це треба людей з вищою освітою, яку дають університети. Щоби мати вступ на університитет, треба мати покінчену середню школу. Тому й того рода шкіл не можна викидати на користь инших. Друга річ, що ті школи потребують **реформи**. Коли маю правду сказати, то — о скільки я приглянувся — американська загально образуюча школа також **нічого** не дає для практичного життя, як не дає й ніяка друга. Це, що американська молодь часом іде до праці в часі шкільних ферій, то не через практичність школи, але через те, що тут праці більше через високий промисл. Такі випадки нерідкі і в нас, що молодь працює фізично в часі ферій. Американська школа — на мою думку — тільки практичніше вчать. Коли в нас н. пр. говориться, що старинних мертвих мов (латини і греки) вчиться на те, щоби пізнати культуру тих народів, то скільки намучиться дитина, щоби пізнати вперед саму мову та її духа. Намучиться стільки, що зпоза граматичних правил не бачить тої культури. Американська дитина має під тим оглядом велике улекшення. Вчиться про те, що в творі є, а навіть набере поняття про саму мову, не зважаючи на те, що буде вимовляти „Кайзар", а не „Цезар". Але яка ріжниця? Чи бувшим Римлянам залежить що на цьому? Отже: коли мова про мертвеччину, то її безумовно треба би викидати й поборювати. Тільки річ у цьому, що як справи стоять у Польщі, треба боротьбу звести за усунення мертвеччини в школі **загалом, державній** і приватній. Приватна, по істнуючим законам мусить бути побудована на приписаній, нормальній програмі. Це треба конечно знати, щоб не змішувати понять. І „Рідна Школа" таку боротьбу веде. Вона не тільки що виготовила плян нової школи при допомозі фахових чинників і по вислуханні представників ріжних громадських груп, але й, де може, то вводить **поза** приписами те, що уважає корисним. А цього року навіть внесла меморіял до шкільної влади з домаганням, щоби в школи товариства вільно було ввести для спроби цілу нову програму. Колиб це Німеччина, то можнаб наперед знати, як поставилась би шкільна влада до такого домагання. Певно сказала би: овшім, експеріментуйте, ми дамо вам на це засоби, але зате заведемо у своїх, державних школах те, що у вас покажеться добрим. Польща ледви чи так скаже.

Висновок з того: Не робім безпотрібного вітру про річи, які вже в повному ході. Це дещо обезсилює тих, що коло цього працюють, а дізорієнтує тих, що приглядаються. Треба мати більше довіря до покликаної установи, яка, на жаль, не може своєї волі **диктувати**. В Польщі борються й самі Поляки за якість школи, а вона все ще мало змінена. Відрадне в тій справі хіба це, що саме **школа** займає і цікавить цілу нашу українську громаду і то не тільки в краю, але й на іміґрації. І слушна цікавість. Бо, як уформуємо діточу душу, така буде будучність нації. Хоч з другого боку — нації ще не становлять ті Українці, яких доля кинула Польщі як... динаміт.

Лев Ясінчук.

Др. Остап Грицай.

НАРОДИ В БОРОТЬБІ ЗА ВОЛЮ

(4)

III. Нідерлянди й Филип II.

Хто з наверненого ставав знову еретиком, того палили живцем на кострі. Майно засудженого пропадало в користь державного скарбу, а це було важким промахом проти привилею Нідерляндців, бо така повна конфіската майна засудженого горожанина не була тут ніколи практикована. Досі родина засудженця мала право викупити його майно знову на свою власність коштом смішно дрібної оплати. А щоб гідно завершити діло гонення „еретиків" Нідерлянду, Карло не завагався ввести тут суди т. зв. **„Святої Інквізиції"**, про які скажу ширше, обговорюючи крівавий режім Филипа II. В цілости згинуло так в Нідерляндах 50.000 мнимих еретиків, по датам у протестантських істориків 100.000. Як бачимо — доволі причин, щоб говорити про важкі конфлікти за його володіння в Нідерляндах упродовж першої половини XVI. століття.

І болючо відчувався цей Карловий режім там. А коли не за нього, тільки аж за володіння Филипа II. — його невмолимого сина — Нідерляндці стали збройно боротися за здоптану Габсбурґами волю, то це тому, що Карло попри всі свої наступи на свободу нідерляндського горожанина зумів бути всетаки дуже хитрим диплъоматом. Помагало йому при тім те, що він був уроженцем Нідерляндів (уродився в місті Ґент). Знав добре нідерляндську мову і вмів в потребі дуже ласкаво говорити і з найпростішою людиною. Часто сюди навідувався, визначних Нідерляндів респектував і зєднував їх собі добре обчисленими ласками, а в крайній потребі не наставав на виконання суворих розпорядків (нпр. розпорядку про введення Інквізиції в Антверпен). Це все вкупі з нахилом нідерляндської людини до вигоди, спокою і безтурботного життя у своїй гарній хаті здержувало вибух народнього негодування в ширших розмірах навіть тоді, коли Карло покарав важко своє родинне місто Ґент за непослух в справі нових податків. Або тоді, коли почали горіти перші кострі з паленими людьми. Але ті, грізні вітри, що їх так довго сіяв тут Карло, мав незабаром зібрати як руйнуючу бурю — Филип II. Четверте століття минає вже з часу, коли то на овиді історії Нідерляндів являється постать Филипа II. Історичні досліди довгих століть освітлювали її з найріжніших сторін. Пера найкрасших мистців історіоґрафії намагались відтворювати темні глибини цеї душі. Великі поети, як ось Альфієрі і Фрідріх Шіллер, розмальовували її в поетичних картинах, повних глибокої траґіки. А проте Филип ще й сьогодня ввижається нам иноді як невловима тінь, як таємнича примара, як зловіщий сон, що сниться людині тільки раз. Лютих деспотів в історії минулого народів було аж до наших часів багато. Вже в ряді цісарів старинного Риму жахає нас усе наново незбагнений відлюдок Тиберій, розшалілий блазень Каліґуля, страшливий комедіянт Неро, скритий як чатуюча смерть, Доміціян, закутаний в жіночі одяги, як опир розпусти всміхнений Еляґабаль (на тріюмфальнім возі, тягненім нагими жінками), і всі ті инші цезари, що пяні могучістю, божевіллям і розпустою, розкошували зойками і муками мордованих ними людей. А й століттями після Христа — скількиж то їх, тих злих царів на престолах заходу і сходу! Думавбись иноді, що з ними й вичерпуються всі форми людського шаліття, зроджуваного почуттям імператорської всевладности, богопомазання та напрестольної незаймановсти. Адже тих пятьнайцять століть людського життя до Филипа — це і в околі після-християнської епохи шмат великого, дуже великого часу. Але той еспанський король Филип II. — це й між деспотами всього світа всетаки поява виїмкова. Щоб вірно схарактеризувати його вдачу, вишукали Еспанці окреме слово, дуже рідко в них уживане, але до Филипа й тільки до нього приміниме вповні. Це слово: sosiego. Воно означає вдачу, повну холодного, позірно нічим незрушимого спокою. Карло лютився, коли Ґентійці не хотіли платити податків, радувався, коли Брабантці вітали його з приїздом у Бріссель, жартував весело з дівчатами з Антверпен, коли зустрічав їх в танцю. Він торгувався, як старий жид, з депутатами фляндрійських купців за висоту податків, гуторив по товариськи зі своїми офіцирами на їх бенкетах, а молодим кохався з принадними красунями Нідерляндів. Населення тут знало його загніване лице і знало його усміх, хмари людської турботи на ньому і вислови щиро-людського почування. Воно легко відгадувало замисли Карла. А коли він, зрікшися після півстолітного володіння важкого престола, дня 25. жовтня 1555. р. пращався з Нідерляндцями в Бріссель, вони бачили і сльози в його очах, — сльози людини, що важко втомилася на преважкому шляхові велико-імператорського володіння.

Так Карло. Але його син Филип являється народові все тільки як олицетворений маєстат. Спокійний, холодний, незбагнений своїми почуваннями й думками. Таємний своїм лицем, поглядом і словами. Необчислимий своїми замислами, і майже за ввесь час свойого володіння завжди в як найдальшій відсталі від народу. Неприступний і невидимий для простого смертника, мов поганський ідол, утаєний в святая-святих темної святині.

Коли в році 1588. Англійці розбили Филипову фльоту, т. зв. **„Велику Армаду"**, — злищену ще і страшним орканом — а влаштовану королем великанськими коштами й заходами, переможений же адмірал цеї фльоти, князь Медіна Сідонія, після повороту станув зі страхом перед лицем короля, Филип на перекір усяким його побоюванням сказав до нього лагідно: „Вспокійся, княвю, я вислав вас проти людей, а не проти буровіїв і орканів". Але цей спокій — це була тільки королівська маска на обличчю Филипа, бо в суті речі те пораження еспанської фльоти було для нього потрясаючим ударом, якого він в душі не переболів до смерти. І таке затаювання своїх властивих почуть і думок під маскою незрушимого спокою або майстерно уданої ласкавости, стало для цеї людини верховною засадою в її поведенню з людьми, в найважніших переговорах з членами уряду та скрізь там, де рішалися важливі державні питання. Депутати народу, що являлися перед ним з жалобами на суворість королівського режіму, не могли ніколи знати, чого висловом є пронизливий, мов вістря ножа королівський погляд. Який замисл скриває таємна Филипова усмішка, і що небезпечніше в нього: слово його невдоволення чи погідна ласкавість, з якою він часто принимав тих, що мали завтра по його наказу покласти голову під катівський меч? Морд, оскільки він — по розумінню Филипа лежав в інтересі його держави і королівського маєстату, був для нього таким же самозрозумілим засобом його володарської системи, як і все инше.

(Дальше буде).

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Г. Д. — „Гаракірі" — японське слово. Значить, самогубство, доконане через розпорення живота. Поповняли гаракірі головно офіцири замісць здачі ворогови. Також невійськові люди, щоби зазначити свій жаль з якогось приводу, примîром смерти дорогої особи, хочби й державного мужа.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

—o—

ДІТРОЙТ (ГЕМТРЕМК), МИШ.

Гетьманці в „пользу русских инвалидов".

Певно дехто подумає, що отсе нова сензація в Дітройті, або яка напасть. А воно так не є. Хотілося би за це замовчати, так годі, самі наші люде не дають, бо кажуть: Цеж пляма, якою покрито весь український загал Дітройту.

В Гемтремк істнує школа українських танків, зорганізована давніше самим нашим славним балетмайстром В. Авраменком. Школа істнує під назвою „Чумак", а інструктором танців є п. Гира. Головою школи являється п. Чорноокий, гетьманець, що є мабудь якимсь старшиною в Гетьманській Січи.

Ото в "Detroit Free Press", May 12, 1929, появилася знимка танцюристів тої школи з їх учителем п. Ґирою. Під знимкою читаємо таке:

"International Night in Detroit. Folk dances of these girls and boys from the Ukrainian Dancing Assotiation, a local organization, formed a striking feature of the annual event recently held at Mc Collester Hall. The young performers received training from the European ballet master, Vasel Avramenko, who gathered them from various provinces of Russia."

Вже з тої написи пізнає кождий, яку це прислугу робить п. Чорноокий українській справі, а осоливо нашому славному балетмайстрови і патріотови Авраменкови, про якого говориться, що він зібрав танцюристів з „ріжних частин Росії". А прецінь Авраменко стільки труду вкладає, щоби все і всюди було зазначено, що це українські танці та що це танцюють українські діти з України. Саме він трудиться, щоби не мішати його з „Росією" ні його танків, ні його школи.

Наші громадяне сподівалися, що це зайшла якась помилка, яка певно буде спростована, але ніякого спростовання досі не було.

Та на тім ще не кінець. Ото іміґрантські рештки російської аристократії влаштували в неділю дня 26 травня б. р. заходом „руских организаций" концерт: „Вечер в пользу инвалидов". Дохід з того вечора призначено на допомогу інвалідам, що боронили Єдиної, Неділимої Росії і царя. Комітет, який влаштовував той вечір, вдався до інтернаціонального товариства танців о поміч. Це товариство вдалося до школи українських танків (другої), яку недавно засновано, але вона відмовилася від участи. Тоді комітет звернувся до тов. „Чумак", себто школи, в якій п. Чорноокий є головою. І ото п. Чорноокий заявив свою згоду на участь в тім концерті.

Ото висилаємо до редакції програму того концерту, де є точка „Русско-Украинскіе танци". Річ ясна, що п. Чорноокий міг запротестувати проти такої реклями і відмовитися від участи, тимбільше, що в англійській програмі навіть пропущено імя „Український" і там вже згадується тільки про самі „рускіе танци". Але п. Чорноокий того не зробив. І який біль мусить огорнути кождого, коли згадає, що отсе тут на вільній землі Вашинґтона танцюють наші діти на допомогу тим, що вбивали наших братів, які боролися за свою власну державу, що працюють на дохід ворогів, коли наші власні інваліди тиняються під плотом, коли нема достаточних фондів, щоб закупити чи відновити протези для наших калік-інвалідів.

От до чого доводить гетьманська диктатура п. Чорноокого. Біль стискає за серце, коли саля аж греміла від оплесків, коли московські діти танцювали. А як танцювали українські, то хіба сплеснув руками який чужинець, а „рускіе" мовчали. Що більше, при кінці вийшов московський епископ і дякував всім „русским", що не пожаліли подати поміч тим, що бились за „Матушку Расею". Так виглядав той вечір, на якім танцювали наші діти. Я не відказую п. Чорноокому права ходити на русскі вечеринки і куматися з царславними чи якими иншими русотяпами, згідно зі своєю гетьманською ідеольоґією. Та не має він ніякого права тягнути на такі вистави наших дітей і кидати в той спосіб пляму на українське патріотичне імя української громади в Дітройт, яка з таким вчинком не погоджується і проти нього протестує.

Студент Іван Іванчук.

ПОДЯКИ.

Я, низче підписана, складаю сердечну подяку урядови У. Н. Союза за виплаченне мені $1000 посмертного за мого чоловіка.

Катерина Фесюк,
жена пок. Івана, члена від. 163.

—o—

Я, нижче підписаний, складаю свою подяку Головному Урядови УНС за виплачену мені допомогу в сумі 50 долярів з фонду допомогового.

Також дякую членам і урядникам місцевого відділу УНС за ту допомогу, що я побірав з каси відділової.

Іван Коба,
Когус, Н. Й.

—o—

Складаю подяку УНС за уділення мені другої допомоги у висоті 50 долярів з фонду допомогового.

Михайло Домовяк,
член 58 від. УНС, Ютіка, Н. Й.

—o—

Я, члениця товариства Пречистої Діви Марії, відділ 212 УНС, складаю свою щиру подяку УНС за виплачену мені допомогу в сумі 50 долярів з фонду допомогового.

Анастазія Бирка,
Йонгставн, Огайо.

—o—

Складаю сердечну подяку УНС за уділення мені допомоги з фонду запомогового.

Андрій Дячик,
Джерзи Сіті, Н. Дж.

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА",

103 ЕВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Друковання Загального Катальоґу Сурми вже на укінченню. Появиться слідуючого тижня. Замовлення можна присилати вже тепер. Висилається безплатно.

Музику до поеми Богдана Лепкого „Думка", вже надсилають деякі композитори. Є значне заінтересованне.

„Вечерниці" Ніщинського на рекордах Колюмбії **мають великий попит.** Кромі того вечерами товпи народу приходять під базар Сурми, щоби наслухатися прегарних пісень з „Вечерниць", які граються прилюдно в приміщенню Сурми.

Надійшов **свіжий транспорт книжки** в англійській мові: **„Юкрайніен Козин",** оповіданнє з українського життя.

На домагання з ріжних сторін, базар Сурма вводить **продажу церковних книг.** Хто чого потребує, нехай голоситься вже тепер.

Ті, що відїздять до рідного краю на відвідини, повинні брати з собою прегарні **українські рекорди для родини** в старому краю. Ручний фонограф можна легко завезти як подарунок з Америки.

Відвідали склад Сурма м. ин. слідуючі гості від 25. мая до 5. червня: свящ. Л. Кушнір з Нюарку (купив „Требник"), Мако Віндгайм, тенор з „Метрополитен Опера Гавз", Стефан Бровчук з Вунсакет, Р. Ай. (за книжками), Ілля Романишин, Медфорд, Масс. (за рольками до пяна), Іван Марчишин, з Ботлер, Па. (рекорди, книжки), Василь Сорочак, Терривил, Кони. (ноти), Іван Рудик, Вунсакет, Р. Ай. (рольки, ноти), Михайло Курій, Оборн, Н. Й. (закупив давні книжки Літ. Наук. Вістника), Марія Кидана, Ґартфорд, Кони. (книжки для дітей, рекорди „Вечерниці"), Світець Василь, Елизабет, Н. Дж. (купив комбінацію радія з фонографом Бронсвика), Войценко Дмитро з Бруклина, Н. Й. (замовив усі томи Етноґрафічного Збірника(повне видання творів Марка Черемшини, і повісти Андрія Чайковського.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЧИ ГОЛОДУВАТИ ЗДОРОВО?

Чи здорово є голодувати? Цим питанням останніми часами займаються вчені. Щоби відповісти на це питання треба дещо сказати про „теорію голодування". Пригадаймо собі, що людина складається з міміліонів клітин. Клітини ці обливає кров. Це їм приносить поживу, дбає про їх розбудову та забирає зужиті матерії, щоби їх або спалювати в легенях або викинути. Колиж людина їсть забогато тай ще до того такі харчі, яких останки тяжко виділити, то клітини заладовуються цими чужими складниками і вони лежать там наче жужелиця (перепалене вугілля) в печі. Затикаються також найніжніші жилочки, так що кров уже не може оплікувати тканей. Так то наша система клітин подобає на дуже богато маленьких печей, яких не чистять. Машина більше не тягне. Тіло старається дати собі волю; хоче позбутися сміття.

Та що спільного може мати голод із цим усім? По перше, підчас голоду тіло не дістає більше ніякої поживи. Не потребує журитися травленням, лише звертає свої сили виключно на експльоатацію. Переводить, так сказати, ґенеральну чистку. Голодні кваси розпускають ціпкі останки, щоби ще раз їх „зревідувати", чи нема в них чого пожиточного. Тепер, як учені кажуть, кружляють у тілі „самоотруї". Голодуюча людина чується хорою, затроєною. Колиж і далі голодує, то поборює „голодову кризу", бо кров виділює нежиточні отруйні складники. Після такої кризи почувається голодуючий потім лекше, краще. Та коли все ще таки голодує, то наступає друга або третя кріза. Бо голод захоплює тіло постепенно. Людське тіло освободжується від отруї довший або коротший час, відповідно до того, на скільки тіло заняте тими відпадками, або як ми вище назвали — жужелицею.

Підчас тих кріз може бути небезпека з голодування, бо нераз серце не є відпорне на затроєння. Були люди, що добровільно рішилися голодувати, які померли наслідком удару серця, а не наслідком недоживлювання.

Обовязком лікаря є приноровити голодову курацію відповідно до стану здоровля й сили людини, щоби не траплялися такі випадки, що хтось умирає з такого лікування на серце. При кінці голодової курації пацієнт самособою схудіє. Та при відповіднім відживлюванні він скоро приходить до себе. Найважніше є саме те, щоби після голодового лікування відживлятися відповідно.

З досвідів виявилося, що **буліон, мясо, яйця дуже невідповідні є для виголоднілого орґанізму. Зате дуже добре впливають тоді на орґанізм овочі, салати, горіхи. Щойно після того переходового харчування можна їсти звичайні страви.**

Цікаве при голодуванні є те, що змисли, що торкаються поживи, себто змисл: смаку і нюху загострюються.

Голодої курації не слід робити без поради лікаря. Хто це робить на власну руку, може собі зашкодити, коли нпр. перерве голодівку передчасно. Коли ще є в крови отруя, а пацієнт приймає поживу, то отруйні складники знову продістаються до клітини і можуть бути причиною ріжних занедужань, нпр. нирок.

Совісний.

Новий шпитальний послугач приходить до лікаря та каже: „Прошу пана доктора я ніяк не можу добудитися того хорого зпід вісімнацятого числа. Він так страшно твердо спить.

— А чомуж його треба будити?

— Бо він в цій годині має дістати порошок на спання.

БОЛГАРСЬКІ МАНДРІВНІ ОГОРОДНИКИ.

Болгарські базарні огородники це спеціяльна кляса людей. Майже всі походять із округів Тирново, Ґорна Ореховіца, Єлена та Дреново. Разом ці округи займають усього лише трицять квадратних миль гористої околиці між Балканськими горами та Дунаєм. Там городництво, завдяки вмілій управі на основі богатолітньої практики та завдяки традиції, дійшло до подиву гідного розвитку. Населення тут дуже густе, аж занадто богато його тут, щоби могло вижити з управи рідної землі. Тому більше як від сто літ увійшло там у звичай, що гуртки людей мандрують усюди, щоби плекати зеленину (городовину), де лише найдуть відповідний клаптик землі та добрий збут на базарі.

Початок того звичаю походить мабуть від половини 18. століття. Покійний нац. економіст Ґісгоф, що займався цією справою, обрахував, що в 1888-ому році вимандрувало щонайменше дванацять тисяч Болгар із околиці Тирнови, а компетентні чинники кажуть, що це число з того часу значно збільшилося. За часів Ґісгофа йшло тих Болгар найбільше в Румунію, де сталися загально знаними, так, що хто лише плекав городовину, того там називали „Болгарином". Австро-Угорщина та Росія після Румунії були найпопулярнішими околицями їх діяльности, а менші гуртки цих мандрівних огородників ішли у Сербію, Німеччину, Бельґію, Францію та в Туреччину.

Найбільше їх іде тепер у Югославію, Мадярщину, Чехословаччину та Польщу. Літом можна бачити, як вони пильно працюють в околицях міст Загребу, Відня, Будапешту, Братислави, Львова й ін. Завдяки довголітньому й основному досвідові ці болгарські селяни є дуже добрими, можна сказати одинокими знавцями господарських і ґеографічних відносин південно-східної Европи та знають, де можна найти добрий ринок збуту для своїх продуктів і околицю, в якій ті продукти можуть плекати.

Союзи, що займаються таким літним городництвом, творяться зимою. Таке товариство складається пересічно з 12-16 людей. Провідником такого гуртка є „ґазда" (або бос), який добре знає дану околицю та дає гроші на підприємство.

Крім ґазди ще двох є у такому товаристві, що мають вищу ранґу. Перший це домакін або господар (управитель) дому, який купує харчі для цілого гуртка, варить обіди та старається для них про хату. Другий це той, який бере на себе відповідальність за продажу городовини. Він мусить знати мову даної країни, мусить знатися добре на рахунках і мусить бути такий, щоби можна мати до нього повне довіря, бо через його руки переходить увесь бизнес. Вони оба звичайно дістають по півтора уділа, а ґазда має два цілі уділи. Всі інші члени товариства, які не мають спеціяльних кваліфікацій або надзвичайних обовязків; дістають лише якусь суму з доходів, відповідно до їх праці.

Таке товариство вибирається на мандрівку звичайно в місяці березні. Працюють їх так, що уладжують величаве свято, а священик благословить ціле підприємство. Учасників свята вгощують стравами та напитками. Коли гурток прийде на місце призначення, ґазда винаймає землю, відповідну для управи зеленини, а домакін полагоджує справи комірного й кухні. Продавець винаймає крамницю або місце на базарі чи на ринку та старається зєднати собі якнайбільше покупнів.

Цілий березень, квітень і травень працює товариство над приладженням землі для управи. Коли це готове, то вже потім праця не така тяжка. Ґазда їздить на інспекцію в ріжні околиці, щоби винайти відповідне місце на другий рік. Як настане осінь, ціле товариство збирається і роблять перегляд доходів. Пай (уділ) ґазди за роботу одного літа виносить пересічно сорок до пятьдесять тисяч левів або меньше-більше вісімдесять англійських фунтів. Інші дістають уділи відповідно до їх праці.

Ґенерація за ґенерацією тих мандрівників по чужих країнах надали спеціяльну марку околиці Тирнови. Тамошне населення є інтеліґентніше, жиє краще ніж населення інших частей Болгарії. То дуже цінний елемент для Болгарії, бо то є найкраща частина її населення. Але вони є теж гарним і милим лучником з іншими країнами, а це, як показується, причинюється богато до злагіднення напруження між державами південно-східної Европи, яке після війни дійшло до великого степеня наслідком політичних ріжниць.

Як згадано вище, також у Львові був такий гурток взірцевих огородників. Вони винаймили на Янівськім землю та продавали цілу весну, літо й осінь найкращу зеленину на Ринку. Мило було бачити, як раннім ранком, коли наші ще спали, Болгари привозили возами зеленину, розкладали у взірцевому порядку на столах пірамідами, вежами калярепу, редькву, каляфіори й інше, що такий гарний образ аж просився на фотографічну плиту. До них зараз сходилися перекупки і аж дерлися за зеленину, бо з ними щодо якости товару та ціни ніхто не міг конкурувати.

Вони дуже інтеліґентні, можна з ними говорити на які хочете теми, чи наполітичні, чи на літературні. Гордяться своєю історією й літературою. Знають і про нашого ґенія Шевченка. Навчилися вже добре української мови.

Наші люди повинні собі брати примір від Болгар, бо богато корисного можуть навчитися від них.

ПРОДОВЖУЄ ЖИТТЯ МУХАМ.

Під проводом професора медичного виділу університету в Празі д-ра Ружічки біольоги робили цікаві спроби: продовжити життя одному родові екзотичних мух. На основі тих проб можна буде зробити опісля гіпотези (наукові твердження) щодо можливости продовжування життя людям і можна буде говорити про причини старіння.

Д-р Ружічка і його співробітники робили спроби над двома родами мух і одним мухам вдалося д-рові Ружічці продовжити життя до 90 днів. Один день життя тих мух відповідає дванацятьом місяцям життя людини.

Свинство — зглядна річ.

Два приятелі грають в каварні в шахи з умовою, що хто програє, той платить дві кави. Степан програв, але він каже до Романа:

— Заплати нині, бо я не маю при собі ні сотика.

На це каже розгніваний Роман:

— Якже можна приходити до каварні без сотика? Це свинство! Чим же я тепер заплачу, коли в мене також нема ні сотика в кишені?

Аркадій Аверченко.

ЯК ТРЕБА ПИСАТИ ЛИСТИ.

Поручений лист — небезпечна справа. Про нього не можна впевняти, що його не дістав; натомісць, якщо річ іде про звичайний лист, можна легко сперечатися. Питання тільки, чи листа дістається, чи його пишеться.

— Допустім, що ти пишеш...

— Я взагалі не пишу листів. Ти знаєш, ніщо не приходить тяжче, як писати листи. Можна стратити кілька годин на читання якоїсь дурної книжки, можна годинами оглядати зразок якогось килима, але ледви десять хвилин знайдеться, щоби відповісти на якийсь лист. Коли дістається листа, то думається: я відпишу. Але якщо зараз не сядеш до стола, ніколи не відповіш на нього. Чоловік каже собі — завтра... Але кожне завтра має свою долю. Кожне завтра має своє завтра, чоловік має докори совісти, а все таки не відписує. Чому? Бо в тім правилі лежить якесь прокляття. З часом починає чоловік листа, якого носить у кишені, ненавидіти. Повстає думка: тепер чейже не можу на лист відповідати, кину його геть! Лист мандрує до кишені пальта, де вже є кілька невідписаних листів.

— Але як же можна виправдатися перед надавцем?

— То звичайний, чи поручений лист?

— Все одно!

— О, ні! Це велика ріжниця. Якщо річ іде про поручений лист, тоді надавець спокійний; він має в кишені посвідку. Правда, ті посвідки губляться, але на те не можна розраховувати. Звичайний лист можеш легко заперечити. Три місяці пізніше стрічаєш його надавця. Поздоровляєш галасливо: „Добрий день! Як вам ведеться? Чому про вас нічого не чути?" Він дивиться на тебе з обуренням і каже: „Ви лайдак! Я написав до вас три листи, але ви ані на один не відповіли. Вже сама чемність вимагає, щоби..." Робиш здивований вид і кажеш: „Ви... мені... три листи?..." Після того говориш голосом, в якому можна відчути біль: „Слухайте... Ви знаєте, як я любив свого померлого батька. Я вам присягаю на його память, що я не дістав ніякого листа". — „Це неможливе!" — відповідає надавець. — „Я писав три листи!" — „Та ви знаєте російську почту. Можна вірити нашій почті?"

Сумнів закрався в його груди. Він думає: справді, на почті крадуть листи. Він присягав на память свого батька, що він не дістав листа, він має вид чесного чоловіка. Леди проломані. Сідаємо на софу й починаємо лаяти порядки на почті.

— Але що ти робиш, якщо ти обіцяв комусь відповісти за три дні на важний лист?

— Що я роблю? Я маю намір відповісти, але першого дня не пишу тому, що є ще другий і третій день; другого дня маю ще третій день у запасі, а третій день складається знову з двох частин, в яких можна написати листа. Однакож я не маю часу й так лист не буде написаний... Тому мій надавець не дістане ніякого листа від мене.

— А як він вернеться, втікаєш перед ним?

— Навпаки! Я йду просто до нього, дивлюся йому в очі і з сарказмом кажу: то неймовірне! Мій тон його дивує і він нервово питає:

— Що неймовірне?

— Ви могли до мене бодай картку написати, подякувати, що я так швидко виконав те, що ви мені доручили зробити.

Його обурення не має меж.

— Я вам маю дякувати? Тому, що я через вашу недбалість маю шкоду?

Тоді я вигукую:

— Що? Ви важитеся твердити, що я вам не писав? Хібаж ви не дістали мойого листа, такого, синя коверта з рожевою обвідкою? Я ще наліпив на неї багато марок... то були жовті марки.

Ті деталі його дивують.

— Кажете, синя коверта з рожевою обвідкою, жовті марки... Чесне слово, я листа не дістав.

— Ну, знаєте — відповідаю — не второпаю цього. Я-ж сам кинув той лист у скриньку. В жовту почтову скриньку на розі Морської вулиці. Ви-ж знаєте, почтові скриньки жовті?

— Так, розуміється, — відповідає — почтові скриньки жовто помальовані.

— Отже бачите — кажу — ви чейже знаєте нашу російську почту — всюди недбальство, несолідність. Якийсь листонош іде до ресторану, пе там склянку пива, забуває пачку листів, а я після того мушу злоститися, нервуватися, вас підозрівати, що ви з якоїсь причини одержання листа затаюєте.

По таких закидах він просить у мене вибачення...

— Ну й робиш ти так з усіми своїми приятелями?

— Певно!

— А як так, то тепер мені ясно, де подівся той лист, якого ти мені нібито перед чвертю роком написав.

— Я справді написав... Їй Богу! Якщож лист затратився, тоді почта винна. А впрочім то не було перед чверть роком, але перед девятьма місяцями. Пригадую собі, папір не входив у коверту... я мусів його трохи відрізати й при тім відрізав кілька слів. Лишилося: „притискаю тебе до своїх... з грудей відрізав. Ні, того листа я справді тобі написав.

— Будь спокійний — ти мені взагалі не обіцяв писати листа, ти мені ніколи не говорив, що той лист затратився. Ти видумав це в цій хвилині.

Наслідуйте, любий читачу, мою систему, а й ви не потребуватимете писати листів.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє, що мітінґ відбудеться в 1-ій год. попол., в неділю, в гали укр. гр. кат. церкви при Оклей і Райс ул. Буде справоздання Делеґата. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. — М. Барабаш, предс.; Гр. Чикало, рек. секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться 15. червня, в суботу, в годині 7.30 вечером, в гали церковній на Ґренд ул. Проситься усіх членів явитись на означений час. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть виключені з Тов. і У. Н. Союза. Делеґат здасть звіт з 17. конвенції У. Н. Союза. Також комітет здасть справоздання з пікніку. — Н. Ґузар, предс.; Ник. Моссора, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. Отсим повідомляється усіх місцевих і позамісцевих членів Бр. св. Михаїла, від. 15, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в домі предс. Т. Голубеного, 511 Ford St. На цей мітінґ проситься усіх членів явитись, бо є важні справи до полагодження. — Василь Пухта, секр.

ВОДЕРВЛІТ, Н. Й. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 13, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться 16-го червня, в 2-ій годині попол. Проситься всіх членів явитись на означений час під ч. 2303 — 4-та евня. Буде справоздання делеґата з 17. конвенції У. Н. Союза і також будеться принимати нових членів і дітий. Довгуючих членів проситься вирівнати свої належитости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — В. Вовчук, пр.; В. Дзюмбива, кас.; В. Футулуйчук, секретар.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Андрія, від. 48, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в годині 2-ій попол., в гали Мих. Нагребецького, 84 N. River St. Проситься всіх членів прибути, бо буде звіт за 6 місяців і звіт делеґата з 17 конвенції У. Н. Союза. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. Контрольорів проситься прийти 14. червня сконтролювати книжки в домі братського касієра. Не явившийся на сей мітінґ член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Йосиф Катулька, фін. секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, подає до відома всім своїм членам, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16-го червня, в годині 1-ій пополудни, в Укр. Нар. Гали, 1944 W. Erie St. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо контр. комісія буде рахувати книжки. Буде звіт делеґата з 17. конвенції У. Н. Союза. На мітінґу будеться принимати нових членів без оплати вступного. Тож проситься членів привести зі собою на цей мітінґ нових кандидатів, а члени котрі ще не записали своїх жінок і дітий, повинні се зробити на сім мітінґу. — Павло Хомин, секр..

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія, від. 239, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться дня 16. червня, в годині 1-ій пополудни, в домі Укр. Ам. Горожан, 847 N. Franklin St. Проситься точно і безуслівно явитись на мітінґу. — Волод. Сеґінь, секр.

ФОРД СИТІ, ПА. Тов. Січ, від. 63, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в годині 1.30 попол. Проситься всіх членів явитися на означений час, бо є важні справи до полагодження. Уряд і контрольна комісія здадуть справоздання за пів року. Довгуючих членів проситьс явирівнати свої належитости. — В. Химка, предс.; Л. Пельц, кас.; О. Зубик, секр.

НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА. Відділ 296 повідомляє усіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться дня 16-го червня, в неділю. Дальші мітінґ будуть також відбуватись в трету неділю по першім тому, щоби не спізнювати висилок до гол. канцелярії. Проситься членів прибути точно на 2-гу годину пополудни, бо буде справоздання за 6 місяців і другі важні справи. — Петро Пастернак, писар.

МАГАНОЙ ПЛЕЙН, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 28, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в годині 1-ій попол., в церковній гали. Запрошується всіх членів явитися на сей мітінґ і вирівнати свої місячні вкладки, бо в противнім разі будуть виключені з Братства. — Іван Західняк, предс.; Ілько Чуба, кас.; Дмитро Харкавий, секр.

ІСТ СТ ЛУІС, ІЛЛ. Бр. св. Архист. Михаїла, від. 308, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в годині 2-ій пополудни, в Народнім Домі, 1020 North 9th St. Не явившийся член на сім мітінґу заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Буде справоздання контр комісії за 6 місяців і другі важні справи. — Мик. Гудима, предс.; Гр. Качмар, кас.; Федор Данько, секр.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 357, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в годині 1.30 пополудни в гали де звичайно. Буде піврічне справоздання і другі важні справи справи. — Андрій Візний, секр.

ДЕРРИ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 113, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, точно в годині 2-ій пополудни в Укр. Гали. Проситься усіх членів прибути на мітінґ бо є важні справи до полагодження. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Буде збірка на Сиротинець, бо є члени, котрі за 4 роки не дали ані цента. Секретар готує справоздання до Свободи, кілько хто дав. Контрольорів проситься прийти і сконтролювати книжки. Також проситься членів привести хоч по одному новому кандидатови в члени. За дістане нагороду таку, яку гол. уряд дає секретареви. — Нестор Курчак, предс.; Андрій Куземчак, кас.; Іван Шафран, секр.

НЮ АЛЕКСАНДРІЯ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 82, повідомляє своїх членів і членкинь, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в годині 1-ій пополудни, в парохіяльній гали. Проситься всіх членів прийти на мітінґ вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Теодор Шиляк, секр.; Іван Півіньський, кас.; Олекса Дзира, предс.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в пятницю, 14. червня, в годині 7-мій вечером, у товариськім домі, 1258 Герольд ул., на Норт Ґудман. Обовязком є кождого члена і членкині прибути, бо є важні справи. Контр. комісія здасть справоздання за 6 місяців. Також делеґат здасть справоздання з 17. конвенції У. Н. Союза. На ці збори прибуде нововибраний предсідатель У. Н. Союза, Микола Мурашко, і вияснить деякі непорозуміння межи членами. Будемо приймати нових членів до Союза без оплати вступного. Вписуйте свої діти до Молодечого Укр. Нар Союза. Довгуючих взивається вирівнати свої залеглости на цих зборах. Проситься членів прибути на час, щоб не сиґіти до пізної ночи. — Д. Коритко.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 15. червня в год. 6.30 вечером, в парохіяльний гали. Кождий член обовязково повинен бути на мітінґу; не присутний підлягає карі 50 ц. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. Делеґат Н. Кудринський здасть справоздання з 17. конвенції У. Н. Союза. — Теодор Танін, предс.; Андрій Гатала, кас. Ів. Березовець, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в годині 6-тій вечером, під ч. 54 Van Wingle Ave. Проситься усіх членів явитись на означений час, бо є важні справи до полагодження. Буде справоздання делеґата з 17. конвенції У. Н. Союза. Проситься членів котрі ще не заплатили тікетів з концерту, щоб принесли на сей мітінґ. Довгуючих членів проситься вирівнати свої належитости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Роман Струж, предс.; Й. Жарський, кас.; Н. Пігура, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Володимира, від. 179, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в У. Н. Домі, 1523 Гікори ул., в годині 1-ій пополудни. Проситься усіх членів конечно прибути, бо є дуже важні справи до полагодження. Делеґат буде здавати справоздання з 17. конвенції У. Н. Союза. Напоминається довгуючих членів, щоби прийшли і вирівнали свої залеглости бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся член підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. — Мих. Дмитришин, предс.; Мих. Кульчицький, кас.; Теодор Владика, секр.

ДОНОРА, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 232, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в гали литовській, в год. 1.30 пополудни. Повинністю є кождого члена явитись на означений час і вирівнати свої довги, бо котрий не вирівнає своїх залеглостий, то буде суспендований. Буде вибір нового предсідателя. Проситься членів вписати свої діти до У. Н. Союза. — Юрко Андрищ, предс.; Алексій Сенко, кас.; Іван Пандрак, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Подається до відома членам Тов. Зап. Січи, від. 17, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16-го червня, в годині 1-ій пополудни, в Укр. Домі, 525 W. Rayen Ave. Проситься всіх членів прибути на гой мітінґ, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости на сім мітінґу. — І. Терлецький ,секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 97, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю, 16. червня, в год. 1.30 попол., в галі церковній, 47 Говп Евеню. Проситься щоби усі члени явились на збори, а довгуючі по 2 місяці будуть суспендовані, коли не вирівнають своїх залеглостий. Делеґат здасть звіт з конвенції У. Н. Союза. — В. Сметана, предс.; І. Долиньський, кас.; М. Табачук, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Збірка на інвалідів.

Як кождого, так і цього року по великодних святах збирається наша громада під проводом священика і парохіяльного уряду на нашім українськім цвинтарі. Там священик відправляє соборний парастас за померших, а потім виконує цю церемонію на жадання поодиноких громадян на їхніх фамілійних гробах. Так воно робиться у нас, відколи наша громада купила собі цвинтар. Це свято в попередних роках трактувалося величаво тільки тоді, коли на жадання поодиноких громадян відбулось якнайбільше парастасів. Але в день 26. травня б. р., коли ми пішли на цвинтар, справа дещо змінилась. Теперішний наш парох, протоєрей В. Каськів виголосив по соборнім парастасі до присутних горячу промову, в якій вказав, що цей парастас відправляється не лише за наших місцевих померших Українців, але за наших українських героїв, що поклали свої буйні молодечі голови на вівтар своєї власної держави. Вони, ті, що не словами, але ділом доказали, як вони люблять і шанують свою неньку Україну, заслуговують на вічну память в українського народа. Тому й ми мусимо не лише словами споминати померших, але й ділом. Для того мусимо дати підтримку їх товаришам, що тепер каліками доживають свого віку. Отож маємо зложити жертви на допомогу інвалідам, щоби вони знали, що ми, хоч як далеко від них живемо, співчуваємо їх недолі, й те співчуття доказуємо своїми скромними лептами.

Збіркою занялись: Юлія Басан, Ксеня Чагарин, П. Гук, Я. Шаравара. Жертвували по $1: А. Галас, Д. Зелененький, Н. Сулима, З. Вустир, Н. Шевців, В. Кушнір, П. Кацюба, І. Стрик, Юлія Басан, М. Скибінський, В. Патрило, А. Борис, М. Бардачевський, М. Заяць, Г. Гливка, М. Бавровський, Марія Кушнір, К. Питиль, Г. Стрик; по 50 центів: Н. Кришталович, Й. Кава, О. Косюк, П. Римінник, І. Томчишин, С. Ґурбель, П. Ґаврада, М. Матковський, Н. Житарюк, О. Чубай, М. Чагарин, І. Городивський, П. Клекот, Н. Городивський, М. Овеський, І. Затонський, С. Романович, М. Зелененький, М. Карась, П. Соломка, В. Козак, К. Сулима, М. Камфонік, Д. Бойко, І. Тепер, Г. Барабаш, Н. Стойко, Катерина Ланова, Н. Сулима, Д. Собків, П. Казан, П. Лапчинський, П. Тиняк, Н. Лотоцький, В. Бабій, Т. Пригода, В. Чарний, І. Кушнір, М. Заплітний, І. Лукиник; К. Корніцький 45 центів; Марія Балюк 30 центів; по 25 центів: Я. Киндифорський, Ф. Лановий, Г. Кузик, Н. Федишин, Максимович, М. Кузів, Д. Лукиник, Г. Кучер, Т. Лаба, І. Малиньчук, І. Околіта, І. Топоровський, С. Пригарський, М. Проборівський, В. Липка, І. Сарахман, Марія Патрило, П. Гук, І. Рудик, Н. Вецал, Я. Шаравара, М. Бойко, І. Назарик, Н. Джаман, П. Стойка, В. Бардачевський, Д. Афійчук, А. Кушнір, Анна Борозьна, М. Барилюк, П. Сталенний, А. Каролишин, С. Щеньгор, А. Прокопов, П. Подорожна, А. Сирота, П. Схаб, К. Фірман, Е. Петрович, М. Підгородецький, П. Ґембаровський, Д. Ґембаровський, І. Коцюба, Т. Кокольський, С. Рогожин, Агафія Рибак, Йосифа Градюк.

Точного обрахування всіх жертв ще нема, бо на руки місцевого комітету допомоги рідному краєви жертви на ту ціль ще далі напливають від поодиноких громадян. Зелені свята також призначені на збірку для інвалідів, тому до того часу збірка буде продовжатися. А покищо комітет уже вислав 50 долярів через Обєднання і тепер отсею дорогою просить всіх громадян, щоби жертвували далі на інвалідів.

Жертви можна складати на руки будь котрого урядника, що належить до комітету. Коли збірка скінчиться по Зелених Святах, аж тоді дасться в „Свободі" повне справоздання.

За комітет: М. Бардачевський, Г. Кічар, Юлія Басан, М. Скибінський.

Про любителів книжок, які звертають увагу на оправу, а не на зміст книжок, сказав Льорен Теляд:

— Це смакуни, які не їдять слимаків, лише їх шкаралупу.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Найкоротша дорога до пекла.
— А скажи мені, через що можна дістатися до пекла?
— Через податки.
— Що ти плетеш?
— Бо тато каже, що через ті податки чоловіка дідько візьме.

